

Trafikförvaltningen
Trafikavdelningen

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2021-02-22

Ärende
TN 2020-1211

Handläggare
Fredrik Cavalli-Björkman
08-686 3904
fredrik.cavalli-bjorkman@sl.se

Trafiknämnden
2021-03-09, punkt 21

Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Svar på skrivelse angående viseringsmaskiner vid bussarnas baddörrar och plexiglas vid föraren

Ärendebeskrivning

Med anledning av rådande Coronasituation har Vänsterpartiet i en skrivelse daterad 2020-08-25 ställt frågor kopplat till påstigning på bussar. I detta ärende återkommer trafikförvaltningen härmed med svar på dessa frågor.

Beslutsunderlag

Förvaltningschefens tjänsteutlåtande samt skrivelsen från Vänsterpartiet daterad 2020-08-25.

Förslag till beslut

Trafiknämnden föreslås besluta följande.

1. Skrivelsen anses besvarad.

Förslag och motivering

1. *Vad skulle det kosta att installera biljettläsare vid bussarnas baddörrar?*

Trafikförvaltningen har uppskattat kostnaden att införskaffa ny utrustning och installera den vid mittersta och bakre dörrar till ca 50 000 kr per buss. För SL:s bussflotta på ca 2 200 fordon blir därmed den totala kostnaden ca 110 000 000 kr. Leveranstiden för utrustningen är (för vissa komponenter) ca 9-12 månader.

Trafikförvaltningen
TrafikavdelningenTJÄNSTEUTLÅTANDE
2021-02-22Ärende
TN 2020-1211Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Viktigt också att i sammanhanget påpeka att tidigare erfarenheter från andra trafikhuvudmän i Sverige och utomlands påvisar att påstigning vid alla dörrar generellt har lett till ett större intäktsbortfall på grund av fuskåkande i större utsträckning, något som även tydligt märkts hos SL under pandemin, jämfört med påstigning enbart vid framdörrar. Även om det är svårt att exakt fastställa storleksordningen på sådant bortfall bedöms det ändå som väsentligt och är en faktor att ta hänsyn till. Ett förfarande med påstigning vid bakdörrar kommer därför i all sannolikhet kräva ökade informationsinsatser samt utökade biljettkontroller för att i någon mån stävja fuskåkande.

Trafikförvaltningen ser att ett ställningstagande om påstigning i alla dörrar inte bör fattas innan ett pilotförsök genomförts på en utvald linje. När förutsättningarna för att genomföra ett pilotförsök finns på plats bör det noggrant utvärderas och effektmätas. Utifrån den kunskap som erhålls bör därefter denna bedömas utifrån andra linjers förutsättningar, och eventuella vinster med ett införande vägas mot potentiella förluster och kostnader. Påstigning i alla dörrar är exempelvis bara en tidsmässig vinst då antalet påstigande är högt, om en avgång har ett fåtal påstigande vid en hållplats kan effekten av att tillåta påstigning i de bakre dörrarna istället öka hållplatstiden.

2. Vad skulle det kosta att sätta upp plexiglasskivor för att skydda bussförarna mot smittorisk?

Kostnad per installerat skyddsglas (material är inte nödvändigtvis plexiglas utan kan vara t.ex. polykarbonat för att säkerställa robusthet) är, baserat på offerter från trafikutövare, beroende på busstyp ca 10 000 kr - 14 000 kr. För SL:s bussflotta på ca 2 200 fordon blir därmed den totala kostnaden i storleksordningen 25 000 000 kr.

Där skyddsglas vid förarplatsen monterats och därmed påstigning genom framdörren återinförts, har trafikutövare rapporterat att en omedelbar effekt blir att resandet minskar och att antalet valideringar ökar.

David Lagneholm
FörvaltningschefFredrik Cavalli-Björkman
Chef trafikavdelningen

Angående viseringsmaskiner vid bussarnas bakdörrar och plexiglas vid föraren

För att skydda bussförarna från att smittas av Covid-19 tog förvaltningen föredömligt snabbt beslutet att spärra av framdörrarna och den främre delen av bussarna och istället låta resenärerna gå på genom övriga dörrar. Därmed har resenärerna fått svårt att göra rätt för sig och visa sin biljett. Enligt uppgift i Dagens Nyheter den 23 augusti ska SL/Trafikförvaltningen i våras ha undersökt möjligheten att flytta biljettläsarna från framdörr till mittendörr och kommit fram till att det skulle varit ett mycket omfattande arbete, och att man nu istället tittar på möjligheten att återgå till påstigning genom framdörrarna samtidigt som förarna skyddas från att utsättas för smittorisk. På vilket sätt förarna skulle skyddas preciseras inte, men någon form av plexiglasskiva verkar det vanliga inom andra verksamheter.

Vi i Vänsterpartiet har länge förespråkat öppen spärrlinje och ingång genom bussarnas alla dörrar. Ett system där resenärerna gör rätt för sig vid tillgängliga viseringsmaskiner. Med dessa på plats skulle resenärerna ha möjlighet och vara vana att göra rätt för sig även utan att passera föraren. Därför hade vi gärna sett att trafikförvaltningen nu påbörjat arbetet med att sätta upp nya biljettläsare vid bakdörrarna för att underlätta för resenärerna att visa sina biljetter under pandemin, samt att därefter möjliggöra för fortsatt påstigning genom bakdörrarna och slopat krav på att förarna ska kontrollera viseringen.

Med hänvisning till ovanstående vill vi ha svar på följande frågor:

1. Vad skulle det kosta att installera biljettläsare vid bussarnas bakdörrar?
2. Vad skulle det kosta att sätta upp plexiglasskivor för att skydda bussförarna mot smittorisk?